

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

САМАРҚАНД ИҚТИСОДИЁТ ВА СЕРВИС ИНСТИТУТИ

«КЕЛИШИЛГАН»
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим
вазири А.Ҳ.Тошқулов

«__» _____ 2021 й.

«ТАСДИҚЛАЙМАН»
Самарқанд иқтисодиёт ва сервис
институти ректори
М.Э.Пўлатов

«__» _____ 2021 й.

**5A230902 Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича махсус
фанлардан магистратурага кириш синовлари**

**ДАСТУРИ
ВА
БАҲОЛАШ МЕЗОНИ**

САМАРҚАНД – 2021

Тузувчи: С.Н.Ташназаров- СамИСИ «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедраси мудир, и.ф.д., профессор в.б.

Такризчилар: К.Б.Уразов - Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти профессор и.ф.д.,
Абдуллаев З.Х.- Тошкент Давлат иқтисодиёт университети Самарқанд филиали, илмий ишлар ва инновациялар бўйича директор ўринбосари, PhD

Дастур Олий Таълимнинг “Бухгалтерия ҳисоби ва аудит” таълим йўналишида ўтилган фанлар, шу жумладан, “Бухгалтерия ҳисоби” ва “Аудит” фанлар мажмуасини ўзида акс эттирган.

Мазкур дастур 5A230902 Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича махсус фанлардан магистратурага кириш синовларини топширувчиларга мўлжалланган.

Мазкур дастур Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти “Бухгалтерия ҳисоби ва аудит” кафедраси мажлисида муҳокама қилинган ҳамда тавсия этилган (2021 йил __ июн __ сонли мажлис баёни)

Мазкур дастур Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти Ўқув-услубий Кенгашида муҳокама қилинган ва фойдаланишга тавсия этилган (2021 йил __ июн __ сонли баёни).

КИРИШ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М. Мирзиёевнинг 2017 йил 7 февралдаги «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида» 4947-сон фармони билан тасдиқланган «2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси»нинг 4 йўналиши ижтимоий соҳани, чунончи таълим тизимини янада ривожлантиришга қаратилган. Ҳаракатлар стратегияси ижроси юзасидан республикамиз Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909 сон қарори билан «2017 - 2021 йилларда олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлари Дастури» тасдиқланди. Мамлакатимизни яқин беш йилда жадал ривожлантиришга қаратилган мазкур давлат дастурларида белгиланган устувор вазифаларни бажаришда замонавий талабларга жавоб бера оладиган мутахассисларни тайёрлаш ўта муҳимдир. Чунончи, корхоналар молиявий ҳисоби ва ҳисоботининг амалдаги тизимларига холис баҳо бера оладиган, ушбу манбалар асосида хўжалик фаолияти самарадорлигини чуқур таҳлил қила оладиган, унинг натижалари юзасидан таъсирли бошқарув қарорларини қабул қилишга асос бўла оладиган тавсияларни бера олиш қобилиятига эга бўлган аудиторларга талаб кучайиб бормоқда. Аудиторлик хизматини ривожлантириш зарурати мамлакатимизда махсус «Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)» мутахассислиги бўйича етук магистрларни тайёрлашга бўлган ушбу талабларни янада оширмоқда.

Айнан шулар «Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)» мутахассислиги бўйича магистратурага кириш ва унда ушбу мутахассисликка доир чуқур билимларни олиш талабини қўймоқда.

Мазкур дастур бакалавиятура босқичида ўқитилган «Аудит» ва «Бухгалтерия ҳисоби» фанлари дастурлари асосида ишлаб чиқилган. Унинг асосий мақсади «Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)» мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчиларнинг бакалаврият босқичида номлари юқорида зикр этилган фанлар бўйича олган назарий билимлари ҳамда амалий кўникмаларига баҳо бериш, уларни келгусида аудит соҳасида етук илмий-педогогик ва амалиёт ходими бўла олиш қобилиятини аниқлаш учун ўтказиладиган синов мавзулари, саволлари ва талабгорлар жавобларини баҳолаш мезонларини белгилашдан иборат.

Дастурнинг мақсад ва вазифалари

Мутахассислик бўйича магистратурага ўқишга кирувчилар учун мўлжалланган синов дастурининг асосий мақсади ва вазифаси бухгалтерия ҳисоби ва аудит соҳасини ривожланиши ва фаолият юритишининг назарий, амалий жиҳатлари билан боғлиқ тизимларга тааллуқли мавзулар ва саволларни баён қилишдан иборат. Шунингдек дастур саволларга берилган жавобларнинг баҳолаш мезонларини ҳам белгилаб беради.

Махсус фанлар бўйича магистратурага ўқишга кирувчи бакалаврларнинг билимига, тайёргарлигига ва куникмаларига қўйиладиган талаблар

Махсус фанлар доирасида тузилган синов дастурида бухгалтерия ҳисоби ва аудит соҳасининг моҳияти, функциялари, бозор иқтисодиёти шароитидаги роли ва ўрни, уларнинг барқарорлигини таъминлаш масалалари каби саволлар назарий ҳамда амалий жиҳатдан кўриб чиқилади, шундан келиб чиққан ҳолда 5A230902 – “Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчи:

- махсус фанларни ўрганиш даврида ҳар бир мавзу бўйича таянч ибораларига ҳам жавоб бериб, тегишли масалани еча олиши;
- махсус фанларни ўзлаштириш натижасида бухгалтерия ҳисоби ,аудит ва хоказо муносабатларида бўладиган ўзгаришларни билиши;
- мутахассисликка оид илмий ва илмий-техник ахборот билан мустақил ишлаш, тизимли мустақил таҳлил қилиш, хулоса чиқариш бўйича билимга эга бўлиши лозим.

Махсус фанлардан синов мавзуларини бошқа умумқасбий фанлар билан алоқаси

Махсус фанларни ўрганиш давомида бакалавр уни бошқа умумқасбий фанлар билан узвий боғлиқлигини тушунган ҳолда бухгалтерия ҳисоби, аудит ва бошқа муносабатларининг ролини ва ўрнини кўрсатиб бераоладиган даражада билишлари лозим.

Махсус фанларни ўрганиш магистратурага синов топшириб кириш учун тайёргарлик кўришда асос бўлиб ҳисобланади. Шу боис, махсус фанлардан тузилган синов саволларига жавоб беришда куйидаги фанлар билан, яъни, “Бухгалтерия ҳисоби” ва “Аудит”, “Банкларда бухгалтерия ҳисоби”, “Хизмат

кўрсатишд бухгалтерия ҳисоби”, “Бошқа тармоқларда бухгалтерия ҳисоби” ва бошқа фанлар билан узвий боғлиқлигини эътироф этиш муҳимдир.

“АУДИТ” фани бўйича

Асосий қисм

Аудит, аудиторлик фаолияти, аудиторлик текширувлари, аудиторлик хизматлари, аудит хизматлари бозори, аудитор, аудиторлик ташкилоти ва бошқа аудитга доир тушунчаларнинг моҳияти.

Аудитнинг фаолият ва фан сифатида вужудга келиш тарихи.

Жаҳон ва алоҳида малакатлар миқёсида юз бераётган молиявий-иқтисодий инқирознинг корхоналар фаолиятига таъсири, бу таъсирларни юмшатиш бўйича мавжуд ички резервларини излаб топиш, корхоналар фаолияти самарадорлигини оширишда аудитнинг роли.

Аудиторлик фаолиятининг меъёрий-ҳуқуқий асослари. Аудиторлик фаолияти тўғрисида қонун.Аудитнинг халқаро ва миллий стандартлари.

Аудит фанининг предмети ва объектлари.

Аудитнинг методи ва усуллари, уларнинг моҳияти.

Аудитнинг турлари ва шакллари: молиявий аудит, бошқарув аудити, ички аудит, ташқи аудит, мажбурий аудит, ташаббусли аудит, ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари томонидан уюштириладиган аудит. Тасдиқловчи аудит, мақсадли йўналтирилган аудит.

Аудиторлик ташкилотлари: турлари, мақоми, фарқли жиҳатлари.

Миллий ва халқаро аудиторлик ташкилотлари тавсифи. Аудиторлик ташкилотларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби. Аудиторлик ташкилотларининг гуруҳлари (тоифалари) ва уларга қўйиладиган талаблар. Аудиторлик ташкилотлари ҳуқуқ ва мажбуриятлари, аудиторлик ташкилотларининг жавобгарлиги ва масъулиятлари.

Аудиторлар, аудиторлик сертификати, уни олиш, бекор қилиш тартиблари. Аудиторларнинг ҳуқуқлари, мажбуриятлари, жавобгарликлари ва масъулиятлари.

Аудиторларнинг этик ва касбий ахлоқи.Аудиторлик сертификатини олиш талаблари ва тартиби.

Аудиторлик фаолиятини лицензиялаш тартиби.Аудиторлик фаолияти билан шуғулланиш учун лицензияни олиш, уни тўхтатиб туриш ва бекор қилиш шартлари.

Аудитни режалаштириш ва ўтказиш босқичлари.

Аудиторлик хизматлари турлари ва улар бўйича ҳўжалик шартномаларини тузиш. Аудиторлик хизматининг қиймати. Аудит ўтказиш муддатлари, унинг режаси ва графиги.

Аудитни ўтказиш кетма – кетлиги.

Аудиторлик танлови. Аудитда муҳимлилик.

Аудиторлик риси, унинг турлари ва моҳияти.

Аудиторлик далиллари ва исботлари.

Аудит текшируви, унинг натижаларини умумлаштирилишини амалий куриб чиқиш. Аудиторлик ҳисоботи, аудиторлик хулосаси, унинг турлари: ижобий, салбий. Аудиторлик хулосасини беришдан бош тортиш.

Аудиторлик тавсиялари ва уларни амалиётга жорий этиш усуллари амалий куриб чиқиш.

Ички аудитни ташкил этиш.

Аудиторлик таҳлили ва унинг маълумотларидан бошқарувда фойдаланишнинг амалий жиҳатлари.

«Аудит» фани бўйича мавзулар

Асосий қисм

Аудит, аудиторлик фаолияти, аудиторлик текширувлари, аудиторлик хизматлари, аудит хизматлари бозори, аудитор, аудиторлик ташкилоти ва бошқа аудитга доир тушунчаларнинг моҳияти.

Аудитнинг фаолият ва фан сифатида вужудга келиш тарихи.

Жаҳон ва алоҳида малакатлар миқёсида юз бераётган молиявий-иқтисодий инқирознинг корхоналар фаолиятига таъсири, бу таъсирларни юмшатиш бўйича мавжуд ички резервларини излаб топиш, корхоналар фаолияти самарадорлигини оширишда аудитнинг роли.

Аудиторлик фаолиятининг меъёрий-ҳуқуқий асослари. Аудиторлик фаолияти тўғрисида қонун. Аудитнинг халқаро ва миллий стандартлари.

Аудит фанининг предмети ва объектлари.

Аудитнинг методи ва усуллари, уларнинг моҳияти.

Аудитнинг турлари ва шакллари: молиявий аудит, бошқарув аудити, ички аудит, ташқи аудит, мажбурий аудит, ташаббусли аудит, ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари томонидан уюштириладиган аудит. Тасдиқловчи аудит, мақсадли йўналтирилган аудит.

Аудиторлик ташкилотлари: турлари, мақоми, фарқли жиҳатлари.

Миллий ва халқаро аудиторлик ташкилотлари тавсифи. Аудиторлик ташкилотларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби. Аудиторлик ташкилотларининг гуруҳлари (тоифалари) ва уларга қўйиладиган талаблар. Аудиторлик ташкилотлари ҳуқуқ ва мажбуриятлари, аудиторлик ташкилотларининг жавобгарлиги ва масъулиятлари.

Аудиторлар, аудиторлик сертификати, уни олиш, бекор қилиш тартиблари. Аудиторларнинг ҳуқуқлари, мажбуриятлари, жавобгарликлари ва масъулиятлари.

Аудиторларнинг этик ва касбий ахлоқи. Аудиторлик сертификатини олиш талаблари ва тартиби.

Аудиторлик фаолиятини лицензиялаш тартиби. Аудиторлик фаолияти билан шуғулланиш учун лицензияни олиш, уни тўхтатиб туриш ва бекор қилиш шартлари.

Аудитни режалаштириш ва ўтказиш босқичлари.

Аудиторлик хизматлари турлари ва улар бўйича ҳўжалик шартномаларини тузиш. Аудиторлик хизматининг қиймати. Аудит ўтказиш муддатлари, унинг режаси ва графиги.

Аудитни ўтказиш кетма – кетлиги.

Аудиторлик танлови. Аудитда муҳимлилик.

Аудиторлик rischi, унинг турлари ва моҳияти.

Аудиторлик далиллари ва исботлари.

Аудит текшируви, унинг натижаларини умумлаштирилишини амалий куриб чиқиш. Аудиторлик ҳисоботи, аудиторлик хулосаси, унинг турлари: ижобий, салбий. Аудиторлик хулосасини беришдан бош тортиш.

Аудиторлик тавсиялари ва уларни амалиётга жорий этиш усуллари амалий куриб чиқиш.

Ички аудитни ташкил этиш.

Аудиторлик таҳлили ва унинг маълумотларидан бошқарувда фойдаланишнинг амалий жиҳатлари.

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР АУДИТИ

Иқтисодиётни модернизациялаш шароитида асосий воситалар аудитининг мақсади, вазифалари ва ахборот таъминоти. Асосий воситаларнинг мавжудлиги ва бутлигининг аудити. Асосий воситаларнинг сотиб олиниши ва бошқа манбалардан кирим қилинишининг аудити. Асосий воситаларнинг тугатилиши, сотилиши ва бошқа чиқимларининг аудити. Асосий воситалар қийматини тўғри шакллантирилганлиги ва улар қийматини қайта баҳолашнинг аудити. Асосий воситалар амортизацияси (эскириши)нинг аудити. Асосий воситаларни реконструкция қилиш, кенгайтириш ва модернизация қилишга доир сарфларнинг аудити. Асосий воситалар таъирланишига доир сарфларнинг аудити. Асосий воситаларни инвентаризация қилиш ва унинг натижаларини тўғри ҳисоб-китоб қилинганлиги ҳамда ҳисобда акс эттирилганлигининг аудити. Асосий воситалар бўйича аудиторлик хатари.

НОМОДДИЙ АКТИВЛАР АУДИТИ

Номоддий активлар аудитининг мақсади, вазифалари ва ахборот таъминоти. Номоддий активлар қийматини тўғри шакллантирилганлигининг аудити. Номоддий активлар ҳаракатининг аудити. Номоддий активлар эскиришининг аудити. Номоддий активлар бўйича аудиторлик хатари.

Молиявий инвестициялар аудитининг мақсади, вазифалари ва ахборот таъминоти. Қимматли қоғозларга молиявий инвестицияларнинг аудити. Шўъба, қарам жамиятлар ва хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарга молиявий инвестицияларнинг аудити. Бошқа турдаги молиявий инвестицияларнинг аудити. Молиявий инвестициялар самарадорлик кўрсаткичларининг аудити. Молиявий инвестицияларни қайта баҳолаш натижаларининг аудити. Молиявий инвестициялар бўйича аудиторлик хатари.

Ўрнатилмаган жиҳозларнинг аудити. Узоқ муддатли кечиктирилган харажатларнинг аудити. Узоқ муддатли дебиторлик қарзларнинг аудити. Тугалланмаган капитал инвестицияларнинг аудити. Узоқ муддатли инвестициялар бўйича аудиторлик хатари.

Узоқ муддатли активларнибухгалтерия ҳисобида тўғри акс эттирилганлигига баҳо бериш бўйича хўжалик ситуацияси ҳамда кейс-стадиялар топшириқларини ҳал этиш.

ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ АУДИТИ

Пул маблағлари аудитининг мақсади, вазифалари ва ахборот таъминоти. Корхоналарда касса хўжалигини ташкил қилинишининг аудити. Кассага келиб тушган миллий ва чет эл валюталарнинг аудити. Кассадан сарф бўлган миллий ва чет эл валюталарининг аудити. Банкдаги ҳисоб-китоб счётидаги пул маблағлари аудитининг мақсади, вазифалари ва ахборот таъминоти. Ҳисоб-китоб счётига келиб тушган пул маблағларининг аудити. Ҳисоб-китоб счётидан чиқим қилинган пул маблағларининг аудити. Ҳисоб-китоб счёти бўйича банк кўчирмаларининг текширилиши. Валюта маблағлари аудитининг мақсади, вазифалари ва ахборот таъминоти. Валюта счётида содир этилган операцияларнинг аудити. Валюта курси бўйича ижобий ва салбий фарқларнинг аудити. Валюта счёти бўйича банк кўчирмаларининг аудиторлик таҳлили. Банкдаги махсус счётлардаги пул маблағларининг аудити. Пулли эквивалентларнинг аудити.Йўлдаги пул маблағларининг аудити. Пул маблағлари бўйича аудиторлик хатариПул маблағларини бухгалтерия ҳисобида тўғри акс эттирилганлигига баҳо бериш бўйича хўжалик ситуацияси ҳамда кейс-стадиялар топшириқларини ҳал этиш.

ТОВАР-МОДДИЙ ЗАҲИРАЛАР АУДИТИ

Товар-моддий заҳиралар аудитининг мақсади, вазифалари ва ахборот таъминоти. Хом-ашё ва материаллар кирими ва чиқимининг аудити. Ишлаб чиқариш заҳираларини инвентаризация қилиш ва унинг натижаларининг аудити. Ёқилғи аудитининг хусусиятлари.Эҳтиёт қисмлар аудитининг хусусиятлари. Қурилиш материаллари аудитининг хусусиятлари.Асосий ишлаб чиқариш жараёни ва унга доир харажатларнинг аудити. Ёрдамчи ва умумишлаб чиқариш жараёнлари ва уларга оид харажатларнинг аудити. Ишлаб чиқаришга доир харажатларни ҳисобдан чиқарилишининг аудити. Тугалланмаган ишлаб чиқаришни инвентаризация қилиш хусусиятлари. Ишлаб чиқаришдаги узилишлар ва консервация жараёнининг аудити.Тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришдан кирим қилиниши ва улар таннархини тўғри аниқланганлигининг аудити. Тайёр маҳсулотларнинг сотилиши ва бошқа чиқимларининг аудити. Бажарилган иш (кўрсатилган хизмат)лар аудитининг хусусиятлари. Ярим тайёр маҳсулотларнинг аудити. Брак маҳсулотларнинг аудити. Товарлар кирими, чиқими ва бошқа сарфларининг аудити. Балансдан ташқари счётларда ҳисобда турган ТМЗнинг аудити. ТМЗ бўйича аудиторлик хатари ва уни камайтириш йўллари.ТМЗни бухгалтерия ҳисобида тўғри акс эттирилганлигига баҳо бериш бўйича хўжалик ситуацияси ҳамда кейс-стадиялар топшириқларини ҳал этиш.

МЕҲНАТ ҲАҚИ БЎЙИЧА ХОДИМЛАР БИЛАН ҲИСОБ КИТОБЛАР АУДИТИ

Меҳнат ҳақи бўйича ходимлар билан ҳисоб китоблар аудитининг мақсади, вазифалари ва ахборот таъминоти. Штат жадвали, меҳнат шартномалари, қарорлар ва буйруқларнинг қонун ҳужжатларига мослигининг аудити. Асосий ва қўшимча меҳнат ҳақи ҳисобланишининг аудити. Иш ҳақидан ушланмаларнинг аудити. Меҳнат ва унга ҳақ тўлаш бўйича аудиторлик хатари. Меҳнатга ҳақ тўлашга доир операцияларни бухгалтерия ҳисобида тўғри акс эттирилганлигига баҳо бериш бўйича хўжалик ситуацияси ҳамда кейс-стадиялар топшириқларини ҳал этиш.

ТАЪМИНОТЧИ ВА ПУДРАТЧИЛАР БИЛАН ҲИСОБ-КИТОБЛАР АУДИТИ

Таъминотчи ва пудратчилар билан ҳисоб-китобларнинг аудити. Харидорлар билан ҳисоб-китобларнинг аудити. Таъминотчилар ва харидорлар билан даъволар бўйича ҳисоб-китобларнинг аудити. Тўлов ва даъво муддатлари ўтган қарзларнинг аудити. Чет эл валютасидаги олинадиган ва тўланадиган счётлар бўйича курс фарқларининг аудити. Таъминотчи ва пудратчилар билан ҳисоб-китоблар бўйича аудиторлик хатари ва уни камайтириш йўллари. Таъминотчилар ва харидорлар билан ҳисоб-китобларни бухгалтерия ҳисобида тўғри акс эттирилганлигига баҳо бериш бўйича хўжалик ситуацияси ҳамда кейс-стадиялар топшириқларини ҳал этиш.

БЮДЖЕТ БИЛАН ҲИСОБ-КИТОБЛАР АУДИТИ

Бюджет билан қўшилган қиймат солиғи бўйича ҳисоб-китобларнинг аудити. Бюджет билан акциз солиғи бўйича ҳисоб-китобларнинг аудити. Бюджет билан бошқа билвосита солиқлар бўйича ҳисоб-китобларнинг аудити. Бюджет билан даромад (фойда) дан олинадиган солиқлар бўйича ҳисоб-китобларнинг аудити. Бюджет билан корхона харажатларига киритиладиган солиқлар бўйича ҳисоб-китобларнинг аудити. Бюджет билан ягона солиқ тўлови бўйича ҳисоб-китобларнинг аудити. Дивиденд солиғи бўйича ҳисоб-китобларнинг аудити. Бюджетдан ташқари мақсадли фондларга мажбурий ажратмалар ва тўловлар аудити. Солиқлар ва тўловлар бўйича аудиторлик хатари. Бюджет билан алоҳида солиқлар ва тўловлар турлари бўйича ҳисоб-китобларни тўғри амалга оширилганлиги ҳамда улар ҳисобини тўғри юритилганлигини текшириш бўйича хўжалик ситуацияси ҳамда кейс-стадиялар топшириқларини ҳал этиш.

МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАР АУДИТИ

Сотишдан олинган даромадларнинг аудити. Сотиш таннархининг аудити. Тайёр маҳсулотлар бўйича сотиш таннархини реаллигини текшириш усуллари. Сотишдан олинган якуний молиявий натижаларнинг аудити. Асосий фаолиятдан олинган бошқа даромадларнинг аудити. Молиявий фаолиятга доир

даромад ва харажатларнинг аудити. Умумхўжалик фаолиятдан олинган молиявий натижаларнинг аудити. Солиқ тўлагунга қадар бўлган молиявий натижаларнинг аудити. Фавқулотдаги фойда ва зарарларнинг аудити. Соф фойданинг аудити. Ҳисобот давр фойдаси ишлатилишининг аудити. Молиявий натижалар кўрсаткичларини тўғри аниқланганлиги, улар ҳисобини тўғри юритилганлиги ҳамда ҳисоботда тўғри акс эттирилганлигини текшириш бўйича кейс-стадиялар топшириқларини ҳал этиш.

ХУСУСИЙ КАПИТАЛ АУДИТИ

Устав капитали аудити. Қўшилган капиталнинг аудити. Резерв капиталининг аудити. Мақсадли тушумларнинг аудити. Келгуси харажатлар ва тўловлар учун резервларнинг аудити. Грант, субсидия ва бошқа мақсадли тушумларнинг аудити. Ўтган йиллар фойдаси (зарари)нинг аудити. Ўтган йиллар фойдаси тақсимотининг аудити. Ўтган йиллар қопланмаган зарарларининг аудити. Ҳисобот давр фойдаси (зарари) трансформациясининг аудити. Хусусий капитал элементлари бўйича аудиторлик хатари. Хусусий капитал элементлари ҳисобини тўғри юритилганлигини текширишга доир топшириқларни бажариш.

Корхона фаолияти рентабеллик кўрсаткичларининг аудиторлик таҳлили. Корхона маблағларидан фойдаланиш самарадорлигининг аудиторлик таҳлили. Корхона ликвидлиги ва тўлов қобилияти даражасининг аудиторлик таҳлили. Корхона молиявий қарамлиги даражасининг аудиторлик таҳлили. Глобал молиявий инқироз шароитида корхона фаолияти самарадорлигини ва молиявий барқарорлигини ошириш бўйича аудиторлик тавсиялари. Корхоналар фаолияти самарадорлиги кўрсаткичларини аудиторлик таҳлилига доир хўжалик ситуацияси ҳамда кейс-стадиялар топшириқларини ҳал этиш.

“БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ” фани бўйича

Асосий қисм

Бухгалтерия ҳисобининг предмети ва унинг муҳим объектлари, хўжалик маблағларининг ташкил топиш манбаларини туркумлаш, хўжалик маблағларининг турига, жойлашишига ва таркибига қараб туркумлаш, хўжалик жараёнлари ва хўжалик муомалалари тўғрисида тушунча, бухгалтерия ҳисоби объектларининг тармоқлар хусусияти ва мулкчиликнинг шаклларига боғлиқлиги, бухгалтерия ҳисобининг методлари ва унинг элементлари. Ҳисоб сиёсати.

Ўзбекистон Республикасида бухгалтерия ҳисобининг концепцияси зарурийлиги ва ташкил қилиш асослари, бухгалтерия ҳисобини ислоҳ қилишнинг зарурийлиги, бухгалтерия ҳисоби устидан раҳбарлик қилиш, иқтисодиёт тармоқларида бухгалтерия ҳисобини меъёрлаштириш, молиявий ҳисобни ташкил қилишнинг миллий сиёсати, иқтисодиётни модернизациялашда молиявий ҳисобнинг тутган ўрни ҳамда вазифалари.

Ўзбекистон Республикаси корхоналарида бухгалтерия ҳисобини ташкил қилиш асослари. Молиявий ҳисобни юритиш тартиби, бухгалтерия ҳисоби маълумотларидан фойдаланувчилар.

ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ ВА ҲИСОБ-КИТОБЛАР ҲИСОБИ

Ўзбекистон Республикасида миллий валютани қўллаш ва пул муомалалари сиёсати. Иқтисодийни модернизациялаш шароитида пул маблағлари ва ташкилотлар ўртасида ҳисоблашишлар ҳисобининг вазифалари. Касса муомалаларининг ҳисобини юритиш тартиби. Пул маблағлари бўйича касса, ҳисоб-китоб, валюта счёти ва банкдаги бошқа счётларни ташкил қилиш. Банк муассасаларидаги счётларни юритиш ҳисоби. Касса, ҳисоб-китоб, валюта счёти, мамлакат валютаси, чет эл валютаси бўйича муомалалар ҳисоби. Банкдаги махсус счётлар, аккредитив, чек дафтарлари ва бошқа махсус счётлар бўйича ҳисоблашишлар. Пул эквивалентлари, йўлдаги пуллар ҳисоби. Қисқа муддатли молиявий қўйилмалар ҳисоби. Бошқа жорий активлар ҳисоби.

ИШ ҲАҚИ ҲИСОБИ

Корхонанинг шахсий таркиби, унинг туркумланиши, меҳнатга ҳақ тўлашни шакллари ва турлари. Бажарилган иш ҳажми ва иш ҳақини ҳужжатларда расмийлаштириш. Меҳнат ва иш ҳақининг синтетик ҳамда аналитик ҳисоби. Ходимларга берилган аванслар ҳисоби. Ходимнинг бошқа операциялар бўйича қарзи ҳисоби. Жисмоний шахслар даромадлари таркиби, уларни солиққа тортиш ва меҳнат ҳақидан бошқа ушлаб қолинадиган суммалар ҳисоби. Ягона ижтимоий тўлов бўйича ҳисоблашишлар. Меҳнат таътилини ҳисоблаш ва тўлаш ҳисоби. Меҳнат таътили резервлари ва тўловларини ташкил этиш. Вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлик варақлари ва туғиш таътиллари бўйича ҳақ ҳисоблаш ҳамда тўлаш тартиби.

ТОВАР МОДДИЙ ЗАҲИРАЛАР ҲИСОБИ

Товар моддий заҳираларинг хужалик фаолиятида тутган ўрни ва бу соҳада ҳисобнинг вазифалари. Материалларни туркумлаш ва баҳолаш. Материалларни қабул қилишни ҳужжатлаштириш, материалларни омборда ва бухгалтерияда ҳисобга олиш. Материалларни сарфлаш ҳисоби: ўртача баҳода, ФИФО, ЛИФО ва бошқа усулларда баҳолаб сарфлаш ҳисоби. Материаллардан фойдаланишни назорат қилиш. Инвентар ва хўжалик жиҳозлари ҳисобининг хусусиятлари. Материалларни ҳисобга олиш тизимлари. Қайта ишлашга берилган ва олинган материалларни ҳисобга олиш. Материалларни инвентарлаш ҳамда натижаларини расмийлаштириш. Материаллар ҳаракатини ҳужжатлаштириш. Материал ҳисоботи.

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР АУДИТИ

Асосий воситаларни туркумлаш ва баҳолаш тартиби. Асосий воситаларни хўжалик балансига қабул қилиш. Ўрнатиладиган ускуналар ҳисоби. Асосий воситалар ҳаракатини ҳужжатлаштириш. Асосий воситаларнинг синтетик ва аналитик ҳисобини ташкил қилиш. Асосий воситалардан фойдаланиш ҳисоби. Асосий воситаларга амортизация ҳисоблашнинг тартиби ва усуллари. Асосий воситаларни қайта баҳолаш ҳисоби. Асосий воситаларни таъмирлаш харажатларини ҳисобга олиш ва молиялаштириш тартиби. Асосий воситаларни ижарага олиш ва ижарага бериш ҳисоби. Лизинг муомалалари ҳисобининг хусусиятлари. Асосий воситалар ижараси бўйича даромадлар ва харажатларни ҳисобга олиш. Асосий воситаларни балансдан чиқариш тартиби ва ҳисоби. Номоддий активлар тушунчаси, уларни таснифлаш. Номоддий активларни баҳолаш. Номоддий активларни қабул қилиш. Номоддий активлар ҳаракатини ҳужжатлаштириш. Номоддий активларнинг аналитик ва синтетик ҳисобини ташкил қилиш. Номоддий активларга амортизация ҳисоблашнинг тартиби ва усуллари. Номоддий активларни ҳисобдан чиқариш тартиби ва ҳисоби. Номоддий активлар ижараси бўйича даромадлар ва харажатларни ҳисобга олиш.

ТАЙЁР МАҲСУЛОТ ҲИСОБИ

Тайёр маҳсулот (иш, хизмат)лар ҳисобининг вазифалари. Тайёр маҳсулот (иш, хизмат)ларни туркум ва баҳолаш. Тайёр маҳсулот (иш, хизмат)ларни ҳаракатини ҳужжатлаштириш, уларни бухгалтерияда ва омборда ҳисобга олиш. Тайёр маҳсулот (иш, хизмат)лар сотилиши ҳисоби. Тайёр маҳсулотларнинг қайтарилиши ҳамда чегирмалар бериш муомалалари ҳисоби. Товарлар ва савдо устамаларни ҳисобга олиш. Тайёр маҳсулот (иш, хизмат)лар сотилиши бўйича молиявий натижаларни ҳисобда акс эттириш.

ОЛИНАДИГАН СЧЁТЛАРНИНГ ҲИСОБИ

Таъсисчилардан олинадиган счётларнинг ҳисоби. Олинадиган фоизлар, дивидендлар ва роялти бўйича дебиторлик қарзларининг ҳисоби. Шубҳали дебиторлик қарзлар ва улар бўйича резервларнинг ҳисоби. Узоқ ва қисқа муддатли банк кредитларининг ҳисоби. Тўланадиган облигациялар ва векселларнинг ҳисоби. Таъсисчиларга тўланадиган счётларнинг ҳисоби. Муддати узайтирилган қарзларнинг ҳисоби. Тўланадиган фоизлар, роялти, кафолатларнинг ҳисоби. Бошқа кредиторлик қарзларнинг ҳисоби.

ХУСУСИЙ КАПИТАЛ ҲИСОБИ

Хусусий капитал, унинг таркиби ва бу соҳада ҳисобнинг вазифалари. Капитални ташкил қилиш манбалари. Устав капиталининг шаклланишини ҳисобга олиш. Устав капиталига улушлари бўйича таъсисчиларнинг қарзлари ҳисоби. Эмиссион даромад ва устав капитали шаклланишида курс фарқини ҳисобга олиш. Резерв капиталининг шаклланиши ва ишлатилиши ҳисоби.

Капиталларнинг ҳаракатини ҳисобга олиш тартиби. Келгуси харажатлар ва тўлов резервларини ташкил қилиш ҳамда улардан фойдаланиш ҳисоби. Сотиб олинган хусусий акцияларни ҳисобга олиш. Мақсадли молиялаштириш бўйича тушумлар ҳақида тушунча. Мақсадли тушумларни ҳисобга олиш. Тақсимланмаган фойданинг шаклланиши ва ишлатилиши ҳисоби.

МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАР ҲИСОБИ

Молиявий хўжалик фаолиятининг асосий йўналишлари. Молиявий натижалар кўрсаткичлари ва уларнинг шаклланиши. Давр харажатларини ҳисобга олиш. Молиявий фаолиятдан бўйича харажатлар ҳисоби. Асосий (операцион) фаолиятдан олинган даромадлар, асосий фаолиятдан олинган бошқа даромадлар, молиявий фаолиятдан олинган даромадлар, якуний молиявий натижа ҳисоби. Солиқлар ва мажбурий ажратмалар ҳисоби. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш учун фойданинг ишлатилишини ҳисобга олиш.

Ўзбекистон Республикасида молиявий ҳисоботни тузиш ва тақдим этишнинг концептуаласослари. Ҳисоб сиёсати. Молиявий ҳисоботни тайёрлашнинг концептуал асослари. Молиявий ҳисоботнинг концептуал асосларининг жабхалари. Молиявий ҳисоботнинг сифат жиҳатдан тавсифи. Молиявий ҳисобот принциплари. Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари таркиби, халқаро стандартларга интерпритациялар. Молиявий ҳисобот шакллари, уларни тўлдириш ва тақдим этиш тартиби. Молиявий ҳисобот ахборотидан фойдаланувчилар. Молиявий ҳисоботга илова ва тушунтиришлар. Молия, банк, статистика, солиқ, харидор, буюртмачи, ҳиссадорлар ва бошқа фойдаланувчиларни ахборот билан таъминлаш. Молиявий ҳисобот маълумотлари ва унга аудитор хулосасини зарурийлиги.

5A230902 – “Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)” мутахассислиги бўйича мутахассислик фанларидан магистратурага кириш синовлари

НАЗАРИЙ САВОЛЛАРИ

1. Хўжалик ҳисобининг моҳияти ва унинг аҳамияти.
2. Хўжалик ҳисобининг турлари ва уларга таснифи.
3. Бухгалтерия ҳисоби, унинг турлари тўғрисида тушунча.
4. Бухгалтерия ҳисобига қўйилган талаблар
5. Бухгалтерия ҳисобининг функциялари
6. Бухгалтерия ҳисобининг вазифалари.
7. Бухгалтерия ҳисобининг тамойиллари
8. Бухгалтерия ҳисобининг давлат тамонидан бошқариш шакллари ва усуллари
9. Бухгалтерия ҳисобининг предмети ва объектлари.
10. Бухгалтерия ҳисобининг методи ва унда қўлланиладиган усуллар.
11. Бухгалтерия ҳисобининг объектлари тавсифи.
12. Бухгалтерия баланси, унинг таркибий тузилиши.
13. Бухгалтерия балансининг тузилиши ва аҳамияти.
14. Хўжалик маблағларининг балансда жойлашуви.

15. Хўжалик маблағлари ташкил топиш манбаларининг балансда жойлашуви
16. Бухгалтерия балансидаги ўзгаришларнинг типлари.
17. Бухгалтерия ҳисоби счётлари тушунчаси, уларнинг турлари ва тавсифи
18. Счётларнинг таркибий тузилиши, очилиши, юритилиши ва ёпилиши
19. Актив, пассив, контактив, контпассив ва балансдан ташқари счётлар ва уларга таъриф.
20. Бухгалтерия ҳисоби счётларига икки ёқлама ёзув, оддий ва мураккаб бухгалтерия ёзувлари.
21. Бухгалтерия ҳисоби счётларини маълумотларини жамлаш тартиби
22. Баҳолашнинг моҳияти, аҳамияти ва усуллари
23. Калькуляциянинг моҳияти, турлари ва тузилиши
24. Хужжатлаштириш ва хужжатлар тўғрисида тушунча
25. Бухгалтерия хужжатларини туркумлаш
26. Хужжатларнинг асосий реквизитлари, уларни тузиш ва айланишини ташкил қилиш
27. Хужжатлаштириш ва хужжатлар тўғрисида тушунча
28. Бухгалтерия хужжатларини туркумлаш
29. Хужжатларнинг асосий реквизитлари, уларни тузиш ва айланишини ташкил қилиш
30. Хужжатларни расмийлаштириш ва сақлаш.
31. Хужжатларни архивларга топшириш учун тайёрлаш ва топшириш
32. Инвентаризациянинг моҳияти ва аҳамияти.
33. Инвентаризация турлари ва уларга тасниф
34. Инвентаризацияни ўтказиш тартиби.
35. Инвентаризациянинг натижаларини аниқлаш, уларни расмийлаштириш.
36. Инвентаризациянинг натижаларини бухгалтерия ҳисоби счётларида акс эттириш.
37. Бухгалтерия ҳисобининг шакллари ва регистрлари тўғрисида тушунча.
38. Бухгалтерия ҳисобининг журнал-ордер шакли, унда маълумотларни қайд этиш ва жамлаш тартиби.
39. Бухгалтерия ҳисобининг мемориал-ордер шакли, унда маълумотларни қайд этиш ва жамлаш тартиби.
40. Бухгалтерия ҳисобининг компьютерли шакли, унда маълумотларни қайд этиш ва жамлаш тартиби.
41. Бухгалтерия ҳисобининг ихчамлаштирилган шакли, унда маълумотларни қайд этиш ва жамлаш тартиби.
42. Молиявий ҳисоботнинг таркиби, тузилиши ва моҳияти.
43. Молиявий ҳисоботи шакллари ва мазмуни.
44. Молиявий ҳисоботни тақдим этиш ва тасдиқлаш тартиби.
45. Молиявий ҳисоботни тузиш тамойиллари.
46. Молиявий ҳисобот бўйича халқаро ва миллий стандартлар.
47. Ишлаб чиқариш жараёни асосий кўрсаткичлари ва улар ҳисобининг вазифалари
48. Ишлаб чиқариш харажатлари турлари ва таркиби
49. Ишлаб чиқариш харажатларининг синтетик ва аналитик ҳисоби
50. Сотиш жараёнининг асосий кўрсаткичлари ва улар ҳисобининг вазифалари

51. Сотиш харажатлари ва бошқа давр харажатларининг ҳисоби
52. Баланс тўғрисида тушунча, унинг ҳисоб жараёнида тутган ўрни
53. Бухгалтерия балансининг турлари
54. Бухгалтерия балансининг таркибий тузилиши ва элементлари
55. Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисоботнинг таркибий тузилиши ва элементлари
56. Хўжалик операцияларининг бухгалтерия балансига таъсири ва балансдаги ўзгаришларнинг турлари
57. Таннархни калькуляция қилиш турлари
58. Бухгалтерия ҳисоби алоҳида объектлари қийматини баҳолаш тартиби
59. Таъминот жараёни асосий кўрсаткичлари ва улар ҳисобининг вазифалари
60. Хом ашё ва материаллар таъминоти ҳисобини ташкил қилиш асослари
61. «Аудит» фанининг предмети ва методи
62. Ўзбекистон Республикасида аудиторлик фаолиятини ташкил қилишнинг ҳуқуқий асослари
63. Аудиторлик ташкилотларининг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарликлари
64. Аудиторлик касбига малакавий талаблар ва аудиторлик фаолиятини лицензиялаш
65. Аудиторлик фаолиятининг ташкилий асослари
66. Аудиторлик ташкилотларининг профессионал хизматлари
67. Аудиторлик ташкилотларининг ички стандартлари
68. Аудиторлик касбининг ахлоқий талаблари
69. Аудитор ишининг сифатини назорат қилиш
70. Акциядорлик жамиятларида ички аудитни ташкил этиш тартиби
71. Аудитда жиддийлик даражасини аниқлаш ва қўллаш тартиби
72. Аудиторлик таваккалчилиги ва уни аниқлаш тартиби
73. Аудиторлик текширувини режалаштиришнинг мақсади ва босқичлари
74. Маълумотларни компьютерда ишлаш шароитида аудит ўтказиш тартиби
75. Аудиторлик текширувлари жараёнида бухгалтерия ҳисоби ва ички назорат тизимини баҳолаш
76. Аудиторлик далиллар ва уларни олиш усуллари
77. Аудиторлик текширувида таҳлилий амалларни қўллаш усуллари
78. Аудитда эксперт ишларидан фойдаланиш
79. Молиявий ҳисоботда ноаниқликлар аниқланганда аудиторлик ташкилотининг иш тутиши
80. Бошқа аудитор иши натижаларидан фойдаланиш
81. Аудиторлик танлаш ва уни қўллаш тартиби
82. Аудиторлик ҳисоботи ва унинг таркиби
83. Аудиторлик хулосаси ва унинг турлари
84. Молиявий ҳисобот тузилганидан кейинги ҳодисалар ва уларни аудиторлик хулосасига таъсири
85. Махсус масалани текшириш натижалари бўйича аудитор ҳисоботи
86. Хорижда аудиторлик фаолияти ва унинг методологик асослари
87. Асосий воситалар амортизациясининг аудити
88. Асосий воситаларни таъмирлаш харажатлари аудити

89. Ижара муомалалари ва лизинг муносабатлари аудити
90. Номоддий активлар амортизациясининг аудити
91. Молиявий инвестициялар баҳоланишининг аудити
92. Капитал қўйилмалар аудити
93. Узоқ муддатли дебитор қарзлар аудити
94. Ишлаб чиқариш захиралари аудити
95. Асосий ишлаб чиқариш харажатлари аудити
96. Ёрдамчи ишлаб чиқариш харажатлари аудити
97. Ишлаб чиқаришдаги яроқсиз маҳсулотлар аудити
98. Товар муомалалари аудити
99. Маҳсулот сотилиши ва у билан боғлиқ муомалалар аудити
100. Касса ва касса муомалалари аудити

АМАЛИЙ САВОЛЛАР

1. Иқтисодийни модернизациялаш шароитида бухгалтерия ҳисобнинг хўжаликни юритиш ва бошқаришда тутган ўрни
2. Молиявий ҳисобнинг фан сифатида шаклланиши
3. Молиявий ҳисобнинг тамойиллари.
4. Молиявий ҳисобни ташкил қилиш бўйича умумдавлат ва корхоналар сиёсатининг асосий жиҳатлари.
5. Кассадаги пул маблағларининг ҳисоби
6. Кассадаги пул маблағларини инвентаризация қилиш ва расмийлаштириш тартиби
7. Банкдаги ҳисоб-китоб счётидаги пул маблағларининг ҳисоби
8. Банкдаги валюта счётидаги пул маблағларининг ҳисоби
9. Банкдаги махсус счётидаги пул маблағларининг ҳисоби
10. Йўлдаги пул маблағларининг ҳисоби
11. Пулли эквивалентларнинг ҳисоби
12. Асосий воситалар киримининг ҳисоби
13. Асосий воситалар чиқимининг ҳисоби
14. Асосий воситалар қийматини қайта баҳолашнинг усуллари ва ҳисоби
15. Асосий воситаларга амортизацияси ҳисоблаш усуллари ва улар эскиришининг ҳисоби
16. Асосий воситаларни таъмирлашнинг ҳисоби
17. Асосий воситаларни кенгайтириш, реконструкция ва модернизация қилишнинг ҳисоби
18. Асосий воситаларни жорий ижарага бериш ва олишнинг ҳисоби
19. Асосий воситаларни узоқ муддатли ижарага бериш ва олишнинг ҳисоби
20. Номоддий активларнинг ҳисоби
21. Қисқа муддатли инвестицияларнинг ҳисоби
22. Узоқ муддатли инвестицияларнинг ҳисоби.
23. ТМЗ қийматини баҳолаш усуллари
24. Материалларнинг ҳисоби
25. Тайёр маҳсулотларнинг ҳисоби
26. Товарларнинг ҳисоби
27. Товар-моддий бойликлар инвентаризацияси ва уни натижаларининг ҳисоби

28. Ходимлар сони ва улар меҳнатининг дастлабки ҳисоби
29. Меҳнат ҳақини ҳисоблаш тартиби ва ҳисоби
30. Иш ҳақидаги ушланмалар ва уларнинг ҳисоби
31. Ходимлар билан сафар ва бошқа умумхўжалик мақсадларида берилган бўнақлар бўйича ҳисоб-китобларнинг ҳисоби
32. Ходимларга ТМЗларни кредитга сотиш ва унга доир ҳисоб-китобларнинг ҳисоби
33. Ходимлар билан берилган қарзлар бўйича ҳисоб-китобларнинг ҳисоби.
34. Ходимлар билан етказилган зарарлар бўйича ҳисоб-китобларнинг ҳисоби.
35. Узоқ ва қисқа муддатли банк кредитларининг ҳисоби
36. Узоқ ва қисқа муддатли қарзларнинг ҳисоби
37. Тўланадиган облигациялар ва векселларнинг ҳисоби.
38. Кредит, қарзлар, облигациялар ва векселлар бўйича фоизларни ҳисоблаш тартиби ва уларнинг ҳисоби.
39. Чет эл валютасида олинган кредит ва қарзларни қайта баҳолаш ва уни натижаларининг ҳисоби
40. Корхоналар оборотидан олинадиган солиқларнинг ҳисоби.
41. Корхоналар ҳаражатларига кирадиган солиқларнинг ҳисоби
42. Корхоналар даромади (фойдаси)дан олинадиган солиқларнинг ҳисоби
43. Ягона солиқ тўловининг ҳисоби
44. Бухгалтерия балансини тузиш
45. Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисоботни тузиш
46. Пул оқимлари тўғрисидаги ҳисоботни тузиш
47. Таъсисчилардан олинадиган счётларнинг ҳисоби
48. Олинадиган фоизлар, дивидендлар ва роялти бўйича дебиторлик қарзларнинг ҳисоби
49. Шубҳали дебиторлик қарзлар ва улар бўйича резервларнинг ҳисоби
50. Таъсисчиларга тўланадиган счётларнинг ҳисоби
51. Муддати узайтирилган қарзларнинг ҳисоби
52. Тўланадиган фоизлар, роялти ва кафолатларнинг ҳисоби
53. Асосий фаолиятдан олинган даромадларнинг ҳисоби
54. Асосий бўлмаган фаолиятдан олинган даромадларнинг ҳисоби
55. Муддати узайтирилган даромадларнинг ҳисоби.
56. Якуний молиявий натижалар кўрсаткичларининг ҳисоби
57. Ҳисобот даври молиявий натижасининг ҳисоби
58. Ҳисобот йили тақсимланадиган фойдаси (қопланмаган зарари)нинг ҳисоби.
59. Устав капитали ва Резерв капиталининг ҳисоби
60. Қўшилган капиталнинг ва мақсадли тушумларнинг ҳисоби
61. Касса ва касса муомалалари аудити
62. Ҳисоб-китоб счётига доир муомалалар аудити
63. Валюта муомалалари аудити
64. Мол етказиб берувчилар ва пудратчилар билан ҳисоб-китоблар аудити
65. Харидорлар ва буюртмачилар билан ҳисоб-китоблар аудити
66. Бюджет билан ҳисоб-китоблар аудити
67. Давлат мақсадли фондларига доир ҳисоб-китоблар аудити
68. Меҳнат ҳақи бўйича ҳисоб-китоблар аудити

69. Банк кредитлари бўйича ҳисоб-китоблар аудити
70. Устав капитали аудити
71. Қўшилган капитал аудити
72. Резерв капитали аудити
73. Тақсимланмаган фойда (қопланмаган зарар) аудити
74. Асосий фаолият бўйича даромад ва харажатлар аудити
75. Давр харажатларини аудити
76. Молиявий фаолият бўйича даромад ва харажатлар аудити
77. Якуний молиявий натижа аудити
78. Бухгалтерия баланси аудитини ташкил этиш босқичлари ва ундаги амаллар
79. Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот аудити
80. Пул оқимлари тўғрисидаги ҳисобот аудити
81. Аудиторлик текшируви режалаштириш ва аудиторлик дастури
82. Молиявий натижаларни аудит қилишда фойдаланиладиган асосий меъёрий ҳужжатларни келтиринг?
83. Харажатларни аудит қилиш қандай ташкил этилади?
84. Ишлаб чиқариш харажатларига ва маҳсулотлар (иш, хизматлар) таннархига киртиладиган харажатларни тўғри аниқлашни қандай текширилади?
85. Операцион даромадлар ва харажатларни шакллантиришни тўғри текшириш қандай амалга оширилади?
86. Реализациядан ташқари даромадлар ва харажатларни тартибini текшириш қандай амалга оширилади?
87. Корхоналар фаолияти молиявий натижаларни шакллантириш ва фойданинг ишлатилиши қандай текширилади?
88. Харажатлар, Тушумилар ва реализациядан ташқари даромадлар ва харажатларни аудит қилишда қайси ҳужжатлар ва бухгалтерия счетлари текшириш манбалари бўлиб ҳисобланади?
89. Молиявий ҳисобот ва уни аудиторлик текширувидан ўтказишдан мақсад нима?
90. Бухгалтерия баланси ва унинг моддаларини текшириш қандай амалга оширилади?
91. Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот аудити қандай амалга оширилади?
92. Пул оқимлари тўғрисидаги ҳисоботнинг аудиторлик текшируви қандай амалга оширилади?
93. Хусусий капитал тўғрисидаги ҳисобот аудити қандай амалга оширилади?
94. Ишлаб чиқариш харажатлари аудитининг қандай меъёрий асослари ва хусусиятлари мавжуд?
95. Тугалланмаган ишлаб чиқаришларни текшириш қандай амалга оширилади?
96. Номоддий активларни ҳужжатларда расмийлаштиришни ва киримга олинишини тўғрилигини қандай текширилади?
97. Асосий воситаларга эскириш ҳисоблашнинг тўғрилигини текшириш қандай амалга оширилади?
98. Аудиторлик текширувлар натижаларини умумлаштириш ва баҳолаш қандай амалга оширилади?
99. Аудитнинг қандай халқаро стандартларини биласиз?

100. Лизинг муносабатлари ва ижара мажбуриятлари аудити қандай амалга оширилади?

МАСАЛАЛАР

1 – МАСАЛА

«Рубин» компанияси «Самшит» компаниясининг 8500 дона акциясига эгаллик қилади, бу эса овоз бериш ҳуқуқига эга бўлган акцияларнинг 30 фоизини ташкил қилади. «Самшит» компаниясининг соф фойдаси 125 000 сўмни ташкил қилди, компания соф фойданинг 60 фоизи миқдорида дивиденд тўланишини эълон қилди. «Рубин» компанияси ўзининг молиявий ҳисоботида қайси инвестицион фойдани акс эттиради?

2 – МАСАЛА

«Север» компанияси ТМЗни ўзлуксиз ҳисобга олишни қўллайди. Компания томонидан март ойида амалга оширилган операциялар ҳақида қуйидаги маълумотлар мавжуд: 1 мартда ТМЗ қолдиғи – ҳар бири 22000 сўм турадиган 20 та товар бирлиги.

5 мартда Ҳар бири 21000 сўм турадиган 40 дона товар бирлиги сотиб олинган.

7 мартда Ҳар бири 25000 сўм турадиган 15 дона товар бирлиги сотилган.

15 мартда Ҳар бири 24000 сўм турадиган 8 та товар бирлиги сотилган.

25 мартда Ҳар бири 23000 сўм турадиган 18 та товар бирлиги сотиб олинган.

Март ойи охирига келиб заҳиралар қиймати – 1 191000 сўм

Компанияда заҳираларни баҳолашнинг қайси методидан фойдаланилган?

3 – МАСАЛА

«Вега» компанияси 2019 йил 1 февралда ишлаб чиқариш ускунасини 10 йил муддатга ижарага олди, бу тахминан унинг фойдали хизмат муддатига тенгдир. Ушбу санада ускунанинг ҳақиқий бозор қиймати 155 000 сўмни ташкил қилди. Компания 9 500 сўм миқдоридаги ижара тўловини йилига икки марта – 31 июлда ва 31 январда тўлайди. Кўзда тутилаётган фоиз ставкаси – 10 фоиз. «Вега» компаниясининг молиявий ҳисоботида ускуна қайси қиймати бўйича акс эттирилади?

4 – МАСАЛА

Агар ишлаб чиқаришнинг максимал даражаси 6000 бирлик, минимал даражаси 4000 бирлик, ушбу даражаларга мос ҳаражатлар суммаси 12900 п.б. ва 11100 п.б. ни ташкил этса, $Y = a + bX$ тенгламаси қандай кўринишга эга бўлади.

5 – МАСАЛА

Корхонада ишлаб чиқариш маъмурияти, ошхона ва 1 ва 2-цехлардан иборат. Агар корхона маъмуриятининг қолган бўлимларга хизмат кўрсатиш меҳнат пропорцияси мос равишда 1/10, 6/10, 3/10 бўлса, тўғридан-тўғри тақсимлаш усулида қайси пропорцияга асосан маъмурият ҳаражатлари 1 ва 2-цехларга тақсимланади.

6 – МАСАЛА

Бир бирлик маҳсулотни реализация қилиш нархи 1 000 ш. б., 2 000 бирлик реализация қилинган. Бир бирлик маҳсулотга тўғри келувчи ўзгарувчан ҳаражатлар 1 300 000 ш. б.ни, доимий ҳаражатлар - 200 ш. б. ни ташкил этади. Маржинал даромад, бир бирлик маҳсулотга тўғри келувчи фойда, зарарсизлик нуқтаси ва хавфсизлик маржасини (чегарасини) аниқланг.

7 – МАСАЛА

Компания ҳаражатларни калькуляция қилишнинг жараёнли (по процессный) усулидан фойдаланади. Ҳисобот даврида 10 000 бирликдаги тайёр маҳсулот ишлаб чиқарилган. Давр бошига кўра корхона захирасида 800 бирликдаги тугалланмаган маҳсулотлар мавжуд бўлган, бунда тугалланиш даражаси қўшилган ҳаражатлар бўйича 40 % ва асосий материаллар бўйича 70 % ни ташкил этган.

Давр охирида тугалланмаган ишлаб чиқариш 900 бирликни ташкил этади, бунда эса тугалланиш даражаси қўшилган ҳаражатлар бўйича 40 % ва асосий материаллар бўйича 70 %ни ташкил этди.

ФИФО усулидан фойдаланиб эквивалент бирликлар сонини аниқланг.

8 – МАСАЛА

Бир турдаги маҳсулот 400 бирликдаги ҳажмда 550 000 ш. б. даги ишлаб чиқариш ҳаражатлари билан ишлаб чиқарилаяпти. Булардан ўзгарувчан ҳаражатлар – 375 000 ш.б. ни ташкил этмокда. Реализациядан кўзда тўтилган операцион фойда 18 % ҳисобланади.

Бир бирликдаги маҳсулотнинг реализациянинг мақбул нархини аниқланг.

9 – МАСАЛА

“Соғлиқ-бойлик” компаниясининг тиббий хизматлар бўлими 15 ш.б. ўлчамдаги ўзгарувчан тиббий ҳаражатларни 1 йил учун 1 та ходимга нисбатан

режалаштирган, бунда ишлаб чиқариш бўлимларидаги 200 та хизматчиларга асосланган. Йил давомида ўртача 1200 та ишчи ишлаб чиқариш бўлимларида банд бўлганлар. Бир йил мобайнидаги ҳақиқий ўзгарувчан ҳаражатларлар 28 800 ш. б. ни ташкил қилган.

Йил охирида баҳолаш мақсадида ишлаб чиқариш бўлимларига қанча миқдордаги ўзгарувчан устама ҳаражатлар тақсимланиши керак?

10 – МАСАЛА

Бир ёш тадбиркор эсдалик учун совғалар дўконини очишни режалаштирган. Дўконниг ижара пули бир ой учун 400 ш.б. ни ташкил этади. Бир бирлик эсдалик учун совғанинг сотиш нархи 20 ш.б. ни, сотиб олиш нархи эса 19.5 ш.б. ни ташкил этади.

Ой охирида 100 ш.б. ҳажмидаги солиққача фойдага эга бўлиши учун, эсдалик совғасидан қанча миқдорда сотиш кераклигини аниқланг?

11 – МАСАЛА

“Ниҳол” компаниясининг ишлаб чиқариш операциялари бўйича 2019 йил учун куйидаги маълумотлар кўрсатилган:

Заҳиралар	1 январ, 2019 й.	31 декабр, 2019 й.
Тўғридан-тўғри материаллар	20 000	30 000
Тугалланмаган ишлаб чиқариш	40 000	25 000
Тайёр маҳсулотлар	28 000	35 000

2019 йил учун кўшимча маълумотлар:

тўғридан-тўғри материалларни сотиб олиш – 100 000 ш. б.

тўғридан-тўғри ишлаб чиқариш ишчиларига иш ҳақи – 80 000 ш. б.

тўғридан-тўғри ишлаб чиқариш ишчиларига 1 соат учун оклад суммаси – 10 ш. б.

устама ҳаражатлар меъёри (тўғридан-тўғри ишлаб чиқариш ишчиларига 1 соат учун) – 8 ш.б.

2019 йил учун қайта ишлаш ҳаражатлари қанча бўлган?

12 – МАСАЛА

2017 йил 16 январ куни Корхона ўзининг қарам хўжалик жамиятига 6 ойлик муддат билан 5 000 000 сўмлик қисқа муддатли молиявий ёрдам берди. Ушбу молиявий ёрдам бўйича олинадиган йиллик фоиз – 24 %. Олинадиган фоизлар ҳар ойда ҳисоблаб борилади. Берилган молиявий ёрдам бўйича январ

ойи учун олинадиган фоиз суммасини аниқланг ва унга бухгалтерия ёзувини беринг?

13 – МАСАЛА

Бошланғич қиймати 12 000 000 сўм, эскириш қиймати 8 000 000 сўм бўлган станок 200_ йил 1 январ ҳолатига 1,2 коэффициентда қайта баҳоланди. Ушбу операция бўйича бухгалтерия ёзувини беринг:

14 – МАСАЛА

Аудиторлик текшируви жараёнида корхонада бир маҳсулот учун ўзгарувчан ҳаражат 1400 сўмни, доимий ҳаражатлар эса 900000 сўмни ташкил қилганлигини аниқлади. Ишлаб чиқарилган маҳсулот миқдори 2000 дона. Маҳсулот сотишдан 800000 сўм фойда олиш учун аудитор корхонага маҳсулот бир бирлигининг баҳосини қанча қилиб белгилашни тавсия қилади?

15 – МАСАЛА

Аудиторлик текшируви жараёнида корхона 200 000 дона маҳсулот сотган. Шундан доимий ҳаражатлар-400 000 сўм ва ўзгарувчан ҳаражатлар-сотиш баҳосининг 60% ташкил қилган. Корхона 100 000 сўм фойда олган. Текширув натижасига кўра сотилган маҳсулот бирлигининг баҳоси қанча тенг бўлган?

16 – МАСАЛА

Аудиторлик текшируви жараёнида ишлаб чиқарилган маҳсулотдан 200000 сўм миқдорида фойда олинганлиги аниқланган. Доимий ҳаражатлар - 400000, ўзгарувчан ҳаражатлар - реализация ҳажмининг 75% миқдорида бўлган. Аудитор аниқлаган соф реализация ҳажми қанчани ташкил қилади?

17 – МАСАЛА

Ҳисобот даврида жами ишлаб чиқариш ҳаражатлари 2000000 п.б. Тақсимланган устама ишлаб чиқариш ҳаражатлари жами ишлаб чиқариш ҳаражатларининг 30%ни ташкил этади. Устама Ишлаб чиқариш ҳаражатлари асосий ишчиларнинг меҳнат ҳақи ҳаражатларининг 60% ни ташкил этади. Ушбу маълумотлар асосида ишлаб чиқаришда қўлланилган асосий материалларнинг қийматини аниқланг.

18 – МАСАЛА

Корхона ҳисобот маълумотлари бўйича : сотиш ҳажми 10 000 сўм, ишлаб чиқариш ҳаражатлари 2 000 сўм (шундан 30% доимий), муомала ва бошқарув

ҳаражатлари 5 000 сўм (шундан 60% ўзгарувчан ҳаражатлар) . Корхонанинг маржинал даромади неча пулни ташкил қилади?

19 – МАСАЛА

Қуйидаги маълумотлар берилган:

ТМЗларнинг бошланғич қолдиғи	– 50 000 п.б.
Ҳарид	– 100 000 п.б.
Маҳсулот реализациясидан олинган даромад	– 110 000 п.б.
Таннархга нисбатан устама	– 25%

Ушбу маълумотлар асосида ТМЗлар ҳисобида ялпи фойда методини қўллаган ҳолда ТМЗларнинг охири қолдиғини аниқланг.

20 – МАСАЛА

Сотишдан олинган даромад 15000000 сўм, сотиш таннархи 800000 сўм, давр ҳаражатлари 3000000 сўм, асосий фаолиятдан олинган бошқа даромадлар 1000000 сўм, олинган фоизлар 1300000 сўм, тўланган дивидендлар 1000000 сўм, фавқулодда фойда 300000 сўм. Сотишдан олинган фойда суммасини аниқланг.

21 – МАСАЛА

Аудит жараёнида битта компьютернинг камлиги аниқланди, бошланғич қиймати 700000 сўм, эскириши 245000 сўм, бозор баҳоси 1000000 сўм. Моддий жавобгар шахс ҳисобига неча сўмлик мулк олиб борилади?

22 – МАСАЛА

Бошланғич қиймати 20 000 000 сўм, жамланган эскириши – 14 000 000 сўм бўлган юк машинаси 7 200 000 сўмга нақд пулсиз ҳисоб – китоб асосида сотилди. Юк машинанинг олдинги йилларда қайта баҳоланган қиймати 500 000 сўм. Юк машинанинг сотиш қийматиға бухгалтерия ёзувини беринг:

23 – МАСАЛА

Бошланғич қиймати 20 000 000 сўм, жамланган эскириши – 14 000 000 сўм бўлган юк машинаси 7 200 000 сўмга нақд пулсиз ҳисоб – китоб асосида сотилди. Юк машинанинг олдинги йилларда қайта баҳоланган қиймати 500 000 сўм. Юк машинанинг сотишдан олинган фойда суммасини топинг ва унга бухгалтерия ёзувини беринг

24 – МАСАЛА

«Белорусь» тракторининг бошланғич қиймати 15 млн. сўм. Фойдали хизмат муддати – 5 йил. Жами ишлаш вақти меъёри беш йилда 10000 соат.

Ҳисобот йилида ишлаган вақти жами 2100 соат, шундан деҳқончилик соҳасида – 1600 соат, чорвачилик соҳасида - 500 соат. Деҳқончилик соҳасига сарфланган вақт миқдорлари қуйидагича тақсимланган: а) пахта этиштиришга-900 соат; б) ғалла этиштиришга – 400 соат; в) полиз экинларини этиштиришга -200 соат; г) этиштирилган маҳсулотларни топшириш ва сотиш ишларига– 100 соат. Бир маромли усулда тракторнинг йиллик амортизация суммаси тенг бўлади:

25 – МАСАЛА

«Тонг» корхонаси 5 млрд. сўмлик тушум ва 200 000 минг сўм миқдорида соф фойда кўрди. «Баҳор» корхонаси 3 млрд. сўмлик тушум ва 150 000 минг сўм миқдорида соф фойда кўрди. Қайси компания фоиз кўринишида кўпроқ фойда кўрган.

26 – МАСАЛА

2018 йил давомида компания 120 000 ш.б. га ўзининг оддий акцияларини сотиб олди, 80 000 ш.б. га айланмадан ташқари активларини сотди, шунингдек 235 000 ш.б. миқдорида кредит олди. 2018 йил учун пул маблағлари ҳаракати тўғрисидаги ҳисоботда молиявий фаолият бўйича қандай сумма акс эттирилади?

27 – МАСАЛА

2019 йил учун молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисоботда компаниянинг соф фойдаси 4000 ш.б.ни ташкил этди, товар ва захиралар 500 ш.б.га камайди, дебиторлик қарздорлиги 700 ш.б.га кўпайди. Мазкур ўзгаришлар пул оқимлари ҳаракати тўғрисидаги ҳисоботда соф айланма активлар ўзгаришдан олдинги операцион фаолиятдан олинган фойдага қандай таъсир кўрсатади?

28 – МАСАЛА

Бошланғич қиймати 1200 ш.б. га тенг ускунани фойдаланишга топширишда унинг фойдали хизмат муддати 8 йил деб баҳоланган эди. Тўртинчи йилнинг бошида раҳбарият объектдан фойдаланишнинг қолган муддатини қайта кўриб чиқиш ва уни 3 йил деб баҳолаш зарурлиги тўғрисидаги хулосага келди. Асосий воситадан фойдаланишнинг тўртинчи йилида эскириш суммаси қанчани ташкил этади?

29 – МАСАЛА

Йил якунига захиралар бўйича қуйидаги маълумотлар мавжуд: “А” товарнинг таннари 40 ш.б. соф сотиш қиймати 50 ш.б. “Б” товар таннари – 80 ш.б. соф сотиш қиймати 74 ш.б. га тенг. Йил якунига компания захираларининг баланс қиймати нимага тенг.

30 – МАСАЛА

«Океан» компанияси «Норд» компаниясининг 6 900 та акциясига эгалик қилади, бу эса овоз бериш ҳуқуқига эга бўлган акциялар сонининг 10 фоизини ташкил қилади. «Норд» компаниясининг соф фойдаси 98 000 сўмни ташкил қилди, компания соф фойданинг 75 фоизи миқдорида дивиденд тўловларини эълон қилди. «Океан» компанияси ўз молиявий ҳисоботида қанча миқдордаги инвестицион фойдани акс эттиради?

31 – МАСАЛА

2019 йил 1 октябрда компания 50 000 сўм миқдоридаги 9 фоизлик векселни бир йил муддатга 49 600 сўм баҳосида чиқарди. Фоизларни тўлаш чоракнинг сўнгги куни амалга оширилади. Чегирмага амортизация ҳисоблашда тўғри чизикли методдан фойдаланиш шарти билан 2019 йил 31 декабрда фоизлар бўйича ҳаражатлар суммасини ҳисобланг.

32 – МАСАЛА

Фойда ва зарарлар тўғрисидаги ҳисоботда сотилган товарлар таннари 185_000_сўмни ташкил қилди, тўланадиган сўмлар 10 000 сўмга ошди, ТМЗ 8_000_сўмга камайди, олинадиган сўмлар 18 000 сўмга ортди. Ҳаридлар бўйича пул маблағларини тўлашқуйидагиларни ташкил қилди

33 – МАСАЛА

2019 йилда компания 150 000 сўмга асосий воситалар сотиб олди, баҳоси 55 000 сўм бўлган узок муддатли инвестицияларни 69 000 сўмга сотди, бошланғич қиймати 35 000 сўм бўлган ва 25_000 сўм миқдорида амортизация ҳисобланган асосий воситаларни 7_000 сўмга сотди. Инвестиция фаолиятига оид пул маблағлари оқими қанчани ташкил қилди.

34 – МАСАЛА

2020 йил 16 январ куни Корхона ўзининг қарам хўжалик жамиятига 6 ойлик муддат билан 5 000 000 сўмлик қисқа муддатли молиявий ёрдам берди. Ушбу молиявий ёрдам бўйича олинадиган йиллик фоиз – 24 %. Олинадиган фоизлар ҳар ойда ҳисоблаб борилади. Берилган молиявий ёрдам бўйича январ ойи учун олинадиган фоиз суммасини аниқланг ва унга бухгалтерия ёзувини беринг?

35 – МАСАЛА

Аудиторлик текшируви жараёнида корхонада бир маҳсулот учун ўзгарувчан харажат 1400 сўмни, доимий харажатлар эса 900000 сўмни ташкил

қилганлигини аниқлади. Ишлаб чиқарилган маҳсулот миқдори 2000 дона. Маҳсулот сотишдан 800000 сўм фойда олиш учун аудитор корхонага маҳсулот бир бирлигининг баҳосини қанча қилиб белгилашни тавсия қилади?

36– МАСАЛА

Аудиторлик текшируви жараёнида ишлаб чиқарилган маҳсулотдан 200000 сўм миқдорида фойда олинганлиги аниқланган. Доимий харажатлар - 400000, ўзгарувчан харажатлар - реализация ҳажмининг 75% миқдорида бўлган. Аудитор аниқлаган соф реализация ҳажми қанчани ташкил қилади?

37 – МАСАЛА

Аудитор аудитни режалаштириш даврида ажратиб бўлмайдиган таваккалчилигини 70%, ички назорат таваккалчилигини 40%, аниқланмаслик таваккалчилигини 12% қилиб белгилади. Шунда аудиторлик таваккалчилиги неча фоизга тенг бўлади?

38 – МАСАЛА

Компания 31.08.2019 йил ҳолатига 1000 баррел нефтни ҳар бир баррели учун 75 ш.б тўлаб сотиб олади. Компанияда нефтни қайта сотиш бўйича шартномалар мавжуд эмас. 30.09.2019 йилда нефтнинг нархи бир баррел учун 67 ш.б га тушади ва нефтни қайта сотиш имкони йўқ. 31.12.2019 йилда бир баррел нефт нархи 76 ш.б гача кўтарилди, лекин нефт ҳамон реализация қилинмади. 31.12.2019 йил ҳолатига молиявий ҳисоботда ушбу захира қиймати нимага тенг?

39 – МАСАЛА

Корхона “А” маҳсулотни ишлаб чиқариш учун бошланғич қиймати 20 000 ш.бга тенг ускуна сотиб олди. Ускунада унинг фойдали хизмат муддати давомида “А” маҳсулотдан 100 000 дона бирлик ишлаб чиқариш кўзда тутилмоқда. Фойдаланишнинг биринчи йилида 50 000 дона бирлик ишлаб чиқарилган. Биринчи йил учун мазкур ускуна бўйича йиллик эскириш суммаси нимага тенг?

40 – МАСАЛА

Корхона ишлаб чиқариш ускунасини 5 йил муддатга ижарага олувчи корхонага топширди. Ижаранинг бошига ускунанинг баланс қиймати 3 млн ш.б.га тенг бўлган. Усқунанинг фойдали иш муддати 12 йил деб белгиланган. Ижаранинг биринчи йилдан кейин усқунанинг баланс қиймати қанчага тенг бўлади.

**5A230902 – “Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)” мутахассислиги бўйича мутахассислик фанларидан магистратурага кирувчилар томонидан ёзилган ёзма ишнинг
БАҲОЛАШ МЕЗОНИ**

1. “Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)” мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчилар томонидан ёзилган ёзма иши Ўзбекистон Республикаси ОЎМТВ томонидан белгиланган умумтартиб ва Низом қоидаларига амал қилинган ҳолда ўтказдирилади.

2. “Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)” мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчиларни мутахассислик бўйича ёзма иши натижалари 100 баллик тизимда амалга оширилади.

3. “Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)” махсус фанидан кириш имтиҳони ёзма усулда ўтказилади. Ҳар бир вариант 3 та саволдан иборат. Вариантдаги 3 та саволнинг ҳар биридан олиш мумкин бўлган балл миқдори қуйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ деб топилган яъни, биринчи ва иккинчи саволларнинг ҳар бирига максимал 30 баллдан жами 60 балл. Учинчи топшириқ, яъни масала учун максимал 40 балл.

№	Умумий балл	Магистратурага кирувчининг билим даражаси	Хусусий балл
1-савол бўйича			
1	26-30	Қўйилган саволлар мазмунан аниқ ёритилиб, демократик ислоҳотлар ва жараёнларнинг мазмунан моҳияти тўлиқ очиб берилган;	9-10
		Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий, ижтимоий ислоҳотлар таҳлили ва уларнинг амалий самаралари, натижалари ва ҳаётга тадбиқ этилиши бўйича мустақил, ижодий фикр мавжудлиги;	9-10
		Жавобларда мантикий яхлитликка эришилган ва умумий хулосалар чиқариш қобилиятига эга;	6-7
		Имло ва стилистик хатоларга йўл қўйилмаган.	2-3
			26-30
2	21-25	Жавоб тўғри ёзилган, унда демократик янгиланиш жараёнлар асосли ёритилган, аммо бугунги демократик янгиланишлар амалиётида ноаниқликлар, саналарда чалкашликларга йўл қўйилган;	7-8
		Жавобда магистратурага кирувчининг мустақил мушоҳада юритиш қобилияти сезилади;	6-7
		Ижодий ёндошув мавжуд;	5-6

		Муаммони таҳлил қилиш қобилиятига эга.	3-4
			21-25
3	17-20	Саволга жавобда масаланинг моҳиятини тушунилган, аммо мазмун ва натижалар юзаки ёритилган; Мушоҳада баёнида фикр тарқоқлиги кузатилади; Жавобларда мантииқийлик тамойили бузилган; Тасаввурга эга, лекин таҳлил йўқ.	6-7 5-6 4-5 2-2
			17-20
4	0-16	Савол бўйича аниқ тасаввурга эга эмас; Умуман жавоб ёзилмаган; Нотўғри жавоб ва маълумот берилган; Ўқув адабиётидан айнан сўзма-сўз кўчирилган.	0-16
2-савол бўйича			
1	26-30	Қўйилган саволлар мазмунан аниқ ёритилиб, демократик ислохотлар ва жараёнларнинг мазмунан моҳияти тўлиқ очиб берилган; Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий, ижтимоий ислохотлар таҳлили ва уларнинг амалий самаралари, натижалари ва ҳаётга тадбиқ этилиши бўйича мустақил, ижодий фикр мавжудлиги; Жавобларда мантикий яхлитликка эришилган ва умумий хулосалар чиқариш қобилиятига эга; Имло ва стилистик хатоларга йўл қўйилмаган.	9-10 9-10 6-7 2-3
			26-30
2	21-25	Жавоб тўғри ёзилган, унда демократик янгилашни жараёнлар асосли ёритилган, аммо бугунги демократик янгилашнилар амалиётида ноаниқликлар, саналарда чалкашликларга йўл қўйилган; Жавобда магистратурага кирувчининг мустақил мушоҳада юритиш қобилияти сезилади; Ижодий ёндошув мавжуд; Муаммони таҳлил қилиш қобилиятига эга.	7-8 6-7 5-6 3-4
			21-25
3	17-20	Саволга жавобда масаланинг моҳиятини тушунилган, аммо мазмун ва натижалар юзаки ёритилган; Мушоҳада баёнида фикр тарқоқлиги кузатилади; Жавобларда мантииқийлик тамойили бузилган; Тасаввурга эга, лекин таҳлил йўқ.	6-7 5-6 4-5 2-2
			17-20
4	0-16	Савол бўйича аниқ тасаввурга эга эмас;	

	Нотўғри жавоб ва маълумот берилган; Ўқув адабиётидан айнан сўзма-сўз кўчирилган.	
--	---	--

Балл	Кирувчининг билим даражаси
1	2
86-100	Кирувчининг жавобларида берилган саволлар бўйича ижодий фикрлаш мавжуд бўлса, мамлакатимизда модернизациялаш жараёнларини жадаллаштириш, демократик ислохатларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясидан келиб чиққан вазифаларни бажариш йўллари ўз аксини топган бўлса, қўйилган муаммони ечиш бўйича тавсиялар берган бўлса, савол бўйича жавобда мустақил мушоҳада юритилган бўлса, тавсияларни амалиётга қўллаш тартиблари кўрсатилган бўлса.
71-85	Кирувчи ўз жавобида қўйилган савол бўйича мустақил мушоҳада юритган бўлса, уларнинг моҳиятини деярли тўлиқ очиб берган бўлса, қўйилган муаммони ечиш бўйича ўз тавсияларини берган бўлса.
55-70	Кирувчи жавобида фан бўйича вариантга киритилган саволларга қисман жавоб берган бўлса, асосий тушунчаларга берган изоҳи кам бўлсада, мавжуд бўлса.
0-54	Кирувчи жавобида қўйилган савол мазмуни умуман ёритилмаган бўлса, изоҳлар мавжуд бўлмаса, яъни талабгор жавобида қўйилган саволлар бўйича умуман тасаввурга эга эмаслиги аниқ бўлса.

Фойдаланиладиган асосий дарсликлар ва ўқув қўлланмалар рўйхати

Асосий адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. Тошкент, Ўзбекистон, 2014.
2. Ўзбекистон Республикасининг «Аудиторлик фаолияти тўғрисида» ги Қонуни (2021 йил 25 февраль), Тошкент, 2021.
3. Ўзбекистон Республикаси қонуни «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида» (янги таҳрири), 2016 йил 13 апрель.
4. Ўзбекистон Республикасининг Солиқ Кодекси. 2019 йил.
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасининг “2020 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида”ги қонуни ижросини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори. 2019 йил 30 декабрь. ПҚ-4555.
6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига ўтиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” ги Қарори. 2020 йил 24 февраль. ПҚ-4611.
7. «2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси». Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М. Мирзиёевнинг 2017 йил 7 февралдаги «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида» 4947-сон фармони билан тасдиқланган.
8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори «Аудиторлик ташкилотлари фаолиятини янада такомиллаштириш ҳамда улар кўрсатаётган хизматлар сифати учун жавобгарликни ошириш тўғрисида», ПҚ-615-сон, 2007 йил 4 апрел
9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони "Акциядорлик жамиятларида замонавий корпоратив бошқарув услубларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида" ПФ-4720-сон, 2015 йил 24 апрель.
10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори “Давлат улуши бўлган акциядорлик жамиятлари ва бошқа хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти самарадорлигини баҳолаш мезонларини жорий этиш тўғрисида», 207-сон, 2015 йил 28 июль.
11. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори «Аудиторлик фаолиятини такомиллаштириш ва аудиторлик текширувларининг аҳамиятини ошириш тўғрисида», 365-сон, 2000 йил 22 сентябр
12. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Аудиторлик фаолиятини такомиллаштириш ва аудиторлик текширувларининг аҳамиятини ошириш тўғрисида»ги 2000 йил 22 сентябрдаги 365-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида. 99-сон, 2007 йил 17 май
13. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 3 майдаги «Молиявий назоратни мустаҳкамлаш ва хўжалик ҳаётига молиявий назоратнинг аудиторлик шакллари жорий этиш тўғрисида» ги Қарори (198-сон).
14. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 17 июндаги «Аудиторлар ва аудиторлик хизматларини давлат рўйхатига олиш тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш тўғрисида» ги Қарори (293-сон).
15. «Маҳсулот (иш, хизмат) лар таннархига киритиладиган, маҳсулот (иш, хизмат) ларни ишлаб чиқариш ва сотишга доир харажатлар таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисида» Низом, Ўзбекистон

Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 5-февралдаги Қарори (54-сон). Низомга ўзгартиришлар ва қўшимчалар ЎЗР В.Мнинг 2003 йил 15 октябридаги 444 - сонли қарори

16. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш давлат қўмитаси, Молия вазирлигининг Қарори «Устав капиталида давлат акциялари пакети (улушлари) 50 фоиздан ортиқ бўлган корхоналарда ташқи аудитни ўтказадиган аудиторлик ташкилотлари рўйхатига аудиторлик ташкилотларини киритиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида», 28-сон, 2007 йил 12 феврал.

17. Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. «Корхоналарда ички аудит хизмати тўғрисида Низом», 215 – сон, 2007 йил 16 октябр.

18. «Аудитор малака сертификатини бериш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» ги Ўзбекистон Республикаси Молия вазирининг 2007 йил 15 июндаги 65-сонли буйруғи

19. Молиявий аудит андозалари. Солиқлар ва божхона хабарлари, 1997 йил 36-51 ва 1998 йил, 1-35 сонлар.

20. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий яқунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузаси. -“Халқ сўзи”, 2017 йил 16 январь.

21. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М. Мирзиёевнинг Олий Мажлис депутатлари ва Сенат аъзоларига Мурожаатномаси.// Халқ сўзи, 2017 йил 23 декабрь.

20. Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислоҳатларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси. – Т.: «Ўзбекистон», 2010.

21. Каримов И.А. Бош мақсадимиз –мавжуд қийинчиликларга қарамасдан, олиб борилаётган ислоҳатларни, иқтисодиётимизда таркибий ўзгаришларни изчил мулкчилик, кичик бизнес ва тадбиркорликка янада кенг йўл очиб бериш ҳисобидан олдинга юришдир. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг мамлакатимизни 2015 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2016 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузаси. – «Халқ сўзи», 2016 йил 16 январь.

22. Дўстмуродов Р.Д. Аудит асослари. Дарслик. «ЎМЭ» ДИН. Т-2003

23. Ибрагимов А. ва бошқалар. Молиявий ва бошқарув ҳисоби. –Т.: Иқтисод-молия, 2008. -440б.

24. Уразов К.Б. Бухгалтерия ҳисоби назарияси. – Самарканд, 2014

25. Уразов К.Б. Бухгалтерия ҳисоби ва аудит. Ўқув қўлланма. Т.: Ўқитувчи, 2004. – 448 б.

26. Уразов К.Б. Бухгалтерия ҳисоби. Маърузалар курси. 1-қисм, Самарканд-2017.

27. Уразов К.Б. Бошқа тармоқларда бухгалтерия ҳисобининг хусусиятлари. Дарслик. Қайта ишланган ва тўлдирилган 2-нашр.- Т.: «Фан ва технология», 2019. – 540 б.

28. Уразов К.Б., Пўлатов М.Э. Бухгалтерия ҳисоби. Дарслик. –Т.: «Инновацион

ривожланиш нашриёт-матбаа уйи», 2020, 564 бет.

Қўшимча адабиётлар

1. Арнес Э.А., Лоббек Дж.К. Аудит. Перевод с английского. Главный редактор серии профессор Я.В. Соколов, М.: Финансы и статистика, 1995, 250 с.

2. Андреев В.Д. Практический аудит. Справочное пособие. М.: Экономика, 1994, 366 с.

3. Аудит: Учебник для вузов. В.И. Подольский, Г.Б. Поляк, А.А. Савин, Л.В. Сотников. Под редакцией профессора В.И. Подольского. М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997, 432 с.

4. Барышников А.П. Организация и методика общего аудита. М.: Информационно-издательский дом «Филинь», 1995, 448 с.

5. Сотиволдиев А. Замонавий бухгалтерия ҳисоби. Дарслик. –Т.: ЎЗР Б ва АМА, 2005. -492 б.

6. Очиллов И.К. ва бошқалар. Молиявий ҳисоб. Ўқув қўлланма –Т.: ТМИ, 2007. -486 б.

7. Уразов К.Б., Худайбердиев Н. У. Бошқа тармоқларда аудитнинг хусусиятлари. Ўқув қўлланма. – Самарканд, 2018

Интернет сайтлари

1. [http:// www.iaa.org.uk](http://www.iaa.org.uk) (The Institute of Internal Auditors-United Kingdom)

2. [http:// www.iasc.org.uk](http://www.iasc.org.uk) (International Accounting Standards Committee)

3. [http:// www.aicpa.org/index.htm](http://www.aicpa.org/index.htm) (American Institute of Certified Public)

4. www.uza.us.apb (ЎМА турли соҳаларга доир қўлланма янгиликлари)

5. www.cer.uz (Иқтисодий изланишлар маркази)

